

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 25. — ŠTEV. 25.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 30, 1924. — SREDA, 30. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

S KONVENCIJE UNITED MINE WORKERS

Združeni voditelji premogarske organizacije izjavljajo, da imajo dovolj glasov za preprečenje zahteve, tikajoče se višjih plač. — Razen Ohija soglašajo vse večji okrajji s programom predsednika Lewisa. — Program se glasi: "Nikake stavke in nikakega povišanja!"

Indianapolis, Ind., 29. januarja. — Voditelji United Mine Workers konvencije so dovolili delegatom pečati se z rutinskimi organizacijskimi zadevami, dočim se z druge strani skuša na vsak način pregovoriti, da naj zahtevajo povišanje plač. Voditelji premogarjev nočejo namreč stopiti pred deželo z mezdinimi zahtevami, katerim bo najmanj nasprotovale, a obenem tudi nočejo riskirati potrebe, da se poslužijo nasilnih taktik, s katerimi bi skušali poraziti take zahteve za novo povišanje plač.

"Poročilo, glede katerega se je dogovoril mezdni komitej," je rekel eden voditeljev, "bo odobreno od dežele v splošnem. Težko pa je prepričati številne delegate, da bi nikamor ne prišli če bi zahtevali deset od 25-odstotno povišanje kot zahtevajo oni, in če bo mogoče, bomo prodrli s tem poročilom brez amandamenta ali pa s pomočjo imenskega glasovanja. Administracija ima na razpolago zadosti glasov za imensko glasovanje, vendar pa želi, da ji ne bo treba poslužiti se radikalnih metod."

Vsi večji okrajji, z izjemo Ohija baje soglašajo s programom predsednika John L. Lewisa, ki se glasi: — "Nikake stavke, nikakega povišanja." Revnejši premogarski okrajji, kjer je bilo zadnjih par mesecev le malo dela ali celo nič, pa zahtevajo povišanje plač. Številni delegati iz teh okrajev pravijo, da se ne bi ljudem nič slabše godilo, če bodo stavkali, ker morajo sedaj pohajkovati brez dela.

V tesni zvezi z delegati, ki zahtevajo povišanje plač, pa je radikalni element, ki ne zamudi nobene prilike, kadar je treba delati težkoče administraciji. Moč radikalcev raste očividno, kar je bilo razvidno iz glasovanja, ko je bil ustoličiti nekega tovariša Howatta iz Kansasa. Pri tem glasovanju so dobili radikalci 545 glasov premalo, da izsilijo imensko glasovanje.

Konvencija je dovolila tisoč dolarjev podpore za Mooneya in Billinga, ki sta v ječi radi bombne eksplozije v San Francisco, ki se je završila na Preparedness Day. Konvencija se je nadalje zavzela za povišanje plač poštinih uslužbencev, za zvezne in državne omejitve uporabe sodnijskih prepovedi v industrijskih sporih in za izvolitev uradnikov American Federation of Labor s pomočjo splošnega glasovanja članov.

VSTOLICE JE ZAGLUL PAŠE.

Kajira, Egipt, 29. januarja. — Današnji dan je bil dan zmogoslavlja za Saïd Zaghlul pašo, voditelja nacionalistov, ki je postal egiptovski ministrski predsednik.

Ko je bil na poti v kraljevo palačo, da predloži kralju Fuadu imenik novega ministrstva, so ga pozdravljale velike ljudske množice. Tako veličanska je bila gnječa, da se je njegov voz le s težavo prerinil skozi ulice. Tudi pred njegovo hišo so se zbrali njegovi pristaši ter mu nazdravljali. Zaghlul je prišel konečno na balkon ter nagovoril množico.

PROVINCA AMUR JE POSTALA PROSTA DRŽAVA.

Tokio, Japonsko, 29. januarja. Japonska vlada je dobila iz Mukdena brzojavko, da je reakcionarna bela armada izrabila Lenino smrt ter proglasila v provinci Amur prosto državo. Provincija je v železniški zvezi z Vladivostokom.

PROVINCA AMUR JE POSTALA PROSTA DRŽAVA.

Tokio, Japonsko, 29. januarja. Japonska vlada je dobila iz Mukdena brzojavko, da je reakcionarna bela armada izrabila Lenino smrt ter proglasila v provinci Amur prosto državo. Provincija je v železniški zvezi z Vladivostokom.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo razpisno, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpisila na sadnje polke in izplačilo "Polni žrakovni savod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač na hitro izplačilo najugodnejše:

1000 Din.	\$12.50
2000 Din.	\$24.80
5000 Din.	\$61.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpisila na sadnje polke in izplačilo "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zedru.

200 lir.	\$ 9.90
300 lir.	\$14.75
500 lir.	\$23.75
1000 lir.	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za poštnino, ki prilega znesek pet tisoč dinarjev ali pa dva tisoč lir dovolj je po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Glasno in tajno poslovanje.

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Glasno in tajno poslovanje.

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Glasno in tajno poslovanje.

ZA \$150,000 AVTOMOBILOV UNIČENIH.

Slika nam kaže razvaline velike garaže v Logansport, Ind., kjer je požar uničil 140 avtomobilov. Povzročena škoda znaša nad 150,000 dolarjev.

NEMŠKA VLADA ODPUŠČA URADNIKE

Nemška vlada je v zadnjem času odpustila eno tretino svojega uradništva. — Na tisoče Nemcev se bo izselilo v Brazilijo.

Berlin, Nemčija, 29. januarja. Včeraj se je vršilo glasovanje železničarskih zadrug, če naj železničarji zastavkajo ali ne. Radikalci se ni posrečilo dobiti na svojo stran večine, ki bi proglasila štrajk.

Ker so dobili zmerni več glasov, je nevarnost štrajka zaenkrat odstranjena.

Vlada neprestno odpušča uradnike. Dosedaj je že ena tretina uradnikov brez dela in zaslužka.

Železničarji so se najbrže tega preplašili in iso zastavkali. Vede-li so namreč, da bi jih bilo po štrajku sprejetih le malo nazaj.

Berlin, Nemčija, 29. januarja. Na tisoče brezposelnih v mestu Hagen na Westfalskem je sklenilo izseliti se v Brazilijo. V Nemčiji se jim ne obeta nobena možnost, da bi dobili delo.

Brazilska vlada je uvedla med brezposelnimi veliko propagando.

Hamburg, Nemčija, 29. jan. — V zadnjih letih niso bila živila še nikdar tako draga kot so sedaj. Značilno je pa, da stanarina še nikdar ni bila tako poceni kot je sedaj.

Pred vojno je bilo treba plačati za stanovanje treh sob 63 mark na mesec. Sedaj stane isto stanovanje trinajst zlatih mark.

Jajca so za tristo odstotkov dražja kot so bila leta 1914. Vsa živila so za 250 odstotkov dražja kot so bila pred devetimi leti.

Na koncu pravi "Daily Herald": Mi smo izdani.

POHIBICLJA SE JE IZJALO VILA NA TURŠKEM.

London, Anglija, 29. januarja. V nedeljo je doživela prohibicija na Turškem svoj žalostni konec. V narodni skupščini je predlagal ministrski predsednik Ismet paša, naj država začne prodajati opojne pijače ter naj bo vsa pijača podvržena državnemu monopolu.

Njegov predlog je bil sprejet z veliko večino glasov.

ANDERSON SPOZNAN KRIVIM

Včeraj je spoznala porota krivim sleparije po tretjem redu Andersona, glavarja newyorške Antisalonške Lige. Razsodba bo proglašena dne 8. januarja. Za-ko deloča za Andersonov prestop-pek zapora, kazen od dveh let in pol do pet let.

MACDONALD ŠE NI PRIZNAL SOVJETOV

Takojšnje priznanje bi zadelo na velike tehnične težkoče. — S priznanjem bi ne zadostil najboljšim interesom dežele. — Komentarji časopisja.

London, Anglija, 29. januarja. Sprva se je mislilo, da bo novi angleški ministrski predsednik MacDonald takoj po svojem nastopu priznal rusko boljševiško vlado ter obnovil diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo.

Sedaj je pa začel kolebati in se obotavljati, češ, da bi takojšnje priznanje naletelo na velike tehnične težkoče.

Londonsko časopisje razpravlja o tem na dolgo in široko.

Tako pravi naprimer "Daily Mail" v svojem komentarju:

Brez dvoma se bo MacDonald dobro premislil, predno bo storil ta svoj usodopolni korak.

Takojšnje priznanje bi ne koristilo najboljšim interesom Anglije.

Zavlačenje pa, da smo vzemir-iz ugledne angleške laborite.

"Daily Herald" je objavil dolg članek znanega parlamentarca MacLeana, v katerem je rečeno med drugim tudi naslednje:

Zakaj se obotavljamo, zakaj izi-zičemo za formalnostmi, predno priznamo Rusijo? Pet dni nam je zadostovalo, da smo priznali Grško, ko je bil Venizelos na krmi-lu. Če so ostali stari uradniki dru-gačnega mnjenja, izvajajo sabota-žo v državni službi. To sabota-žo je pa treba hitro in brezobzir-no odpraviti.

Na koncu pravi "Daily Herald": Mi smo izdani.

POSILNIK SI JE OMISLIL KRATKE HLAČE.

London, Anglija, 29. januarja. Čeprav ni povedal, kaj misli na-praviti z njimi, si je poslanik Zdr.držav na angleškem dvoru ven-dar omislil par satinstnih kratkih hla-č, poleg nizkih čevljev s sre-brnimi zaponkami ter drugimi pri-tliklinami predpisane dvorne obleke. Ko je bil prvkrat pred-stavljen kralju Juriju v Buck-ingham palači, je nosil novi po-slanik, Mr. Kellogg, formalno ve-čerono bleko, črn frak ter belo kravato.

Priprostop njegove obleke pa je prestavljala velik kontrast s sijajno uniformo mornariškega atašeeja ter čedno uniformo ar-madnega atašeeja, ki sta ga spre-mljala. V londonskih diplomatskih krogih ugibajo, kaj bo nosil ame-riški poslanik pri prvi dvorni pri-reditvi.

VISOKA DRUŽBA BAJE VZROK SAMOMORA

Razburljivo življenje "visoke" družbe je bilo baje vzrok sa-momora Miss Margaret Hard-ing. — Nekater pravijo, da je bila nesrečna ljubezen.

Boston, Mass., 29. januarja. — Miss Margaret Elliot Harding, hčerka guvernerja Federal Re-serve banke v Bostonu, je prete-klo soboto končala svoje življe-nje, ko si je jep ognala z očetovim revolverjem kroglo v srce. Miss Harding je bila baje žrtev ne-zmernega plesanja ter kajenja ci-garet. Njen oče je rekel:

Ustrelila se je z mojim re-volverjem, katerega sem imel skritega v svoji sobi in katerega je morala najti. Različna pisma, katera je pustila na svoji pisalni mizici, potrjujejo, da si je z last-no roko končala življenje. Odkla-ja je en strel in krogla je prodrla v prsi na levi strani.

Margaret je preživela večji del svojega življenja v Washingtonu ter pogosto obiskala svojo v New Yorku živečo sestro. Odkar je zapustila šolo, se je gibala v vr-tinecu družabnih prireditev, ple-sala, obiskovala gledališča, se ude-leževala nočnih banketov ter se tudi navadila kaditi cigarete. Njen telesni ustroj pa ni bil kos temu napornemu načinu življenja in še pred poldrugi letom so zapazili njeno prijateljico, da trpi njeno zdravje. Bila je nervozna in do bro misleči prijatelji so jo svarili ter rekli, naj opusti to življenje.

Pred dvema tednoma se je vrnila v Washington. Par dni nato pa je pisala očetu pismo, v katerem je rekla, da se izvrstno zabava i-da porabi ves svoj čas za družab-ne prireditve. Oče, ki je bil v skrbnih radi njenega zdravja, ji je brzojavil, naj se vrne domov ter ji je obenem poslal tudi ček. V petek zjutraj se je vrnila v Boston.

V ponedeljek zvečer, ko so polo-žili 2 let staro deklico k zadnje-mu počitku, je podal njen oče nadaljno izjavo, v kateri je po-mnil svojo verzijo glede motiva samomora. Rekel je, da je večkrat prosil svojo hčerko, naj pusti to življenje ter se vrne domov in ona mu je baje obljubila, da se bo udeležila še par družabnih pri-reditev v Washingtonu, nakar se bo vrnila domov ter vodila oče-tovo gospodinjstvo. Predno pa se je mogla vdeležiti zadnje zabave, so odpovedala njena pljuča. Vr-nila se je v Boston. V soboto po-poldne, ko je čutila nadaljni na-pad krvavenja iz pljuč, se je za-prla v svojo sobo in kmalu nato

VOJITELJI SE BOJE LEONA TROCKIJA

Boljševiški voditelji, ki so se bali ljudskega odobravanja, so zabranili Trockemu sodelovanje pri Leninovem pogrebu. — Udeležiti se ni smel, ker so tako odločili Zinovjev, Kamenjev in Stalin. — V komunizmu je treba spraviti nekaj demokracije.

Berlin, Nemčija, 29. januarja. — Po Moskvi so prič-ele krožiti govorice, da je bila odsotnost Leona Trockega tekom pogreba Nikolaja Lenina posledica povelja, katero je izdal triumvirat, obstoječ iz Zinovjeva, Kameneva in Stalina. Govori se, da so se ti trije bali ljudskih demon-stracij v Moskvi, v prilog Trockega.

Trocki je povsem dobrega zdravlja ter bi lahko prišel v Moskvo pravočasno, da se udeleži pogreba Lenina.

Čiherin in drugi so v pogovoru izjavili, da simpatizi-rajajo z naporji Trockega, da spravi vsaj nekaj demokracije v komunizmu. Vsled tega so velikanske ljudske množice, ki so se udeležile pogreba v nedeljo vpraševale: — "Kje je Trockij? Stališče Trockega je še tem bolj močno, ker ima na svoji strani vso boljševiško armado."

Iz nekega novejšega poročila, ki je prišlo iz Moskve, je razvidno, da je razkol med komunisti resen, kajti te-ko neke konference je imel Kamenjev najdaljši in naj-odločnejši govor v obrambo centralnega sovjetskega iz-vrševalnega komiteja ter napadel opozicijo, koje zahte-ve za demokratizacijo komunistične stranke je Kamenjev obsodil z naslednjimi besedami:

"Če se tej zahtevi ugodi, bodo strokovne unije, ne-strankarski delavci in obširno kmečko prebivalstvo zahtevali popolno demokratizacijo, in kje bo potem ostal boljševizem?"

je počil strel. Deklica je dobro merila, kajti ko so s silo odprli vrata, so jo našli mrtvo v naslo-njači. Na pisalni mizi je ležal li-stek s poročilom na očeta, v ka-terem se je glasil:

Dragi oče: — Nikakih skrbi ti ne bom več delala. Dosti si pre-trpel radi mene, a jaz ne morem pomagati. Odpusti mi. Pozdrav! Margaret.

Prijateljice mlade samomorilke v Washingtonu pa izjavljajo, da je bila mogoče nesrečna ljube-zen motiv samomora. Tekom bi-vanja v Washingtonu so videli Margaret Harding dosti v družbi nekega Stanleya Hawkesa, usluž-benega pri državnem departmen-tu. Pretekli teden pa je Hawkes objavil svojo zaroko z neko dru-go deklico.

Birmingham, Ala., 29. jan. — Samomor Miss Margaret Hard-ing je vzbudil spomin na njeno mater, Mrs. Harding, ki je bila ena najlepših žensk v južnih drž-avah ter končala svoje življenje s kroglo junija meseca leta 1910. Ob istem času se je v nekem dru-gem delu Birminghama ustrelil neki Johnson, in glasil: se je, da sta bila oba samomora posledica pogodbe med obema. Tukajšnji prijatelji družine so mučno pre-senečeni vsprko smrti Miss Mar-garet, posebno oni, ki so poznali njeno mater.

PET VSTAŠEV USMRČENIH.

El Paso, Tex., 28. januarja. — Pet ljudi, ki so se baje vdeležili neke zarote, koje namen je bil izročiti Juarez v roke ustašev, so ustrelili včeraj za tamošnjim po-kopališčem.

KONEC STAVKE ANGLEŠKIH PREMOGARJEV.

London, Anglija, 28. januarja. Po konferenci, ki je trajala se-dem ur neprenehoma, je bil dose-žen sporazum med upravami že-leznice ter štrajkujočimi stroj-niki.

Možje se bodo vrnili jutri na delo.

POMANJKANJE VODE V BOLNIŠNICI.

Buffalo, N. Y., 28. januarja. — Ker je zmanjkalo v Adams Me-morial Hospital nenadoma vode, so morali prepeljati sem 125 bol-nikov.

KONEC STAVKE ANGLEŠKIH PREMOGARJEV.

London, Anglija, 28. januarja. Po konferenci, ki je trajala se-dem ur neprenehoma, je bil dose-žen sporazum med upravami že-leznice ter štrajkujočimi stroj-niki.

Možje se bodo vrnili jutri na delo.

POTRES V ČILE.

Santiago, Chile, 29. januarja. Iz severnega dela države poroča-jo, da se je tam pojavilo več po-tresnih sunkov, ki sa povzročili precejšnjo škodo.

Prebivalstvo je vse preplašeno zbežalo na prsto.

ŽETVE PRI LENINOVEM POGREBU.

Moskva, Rusija, 29. januarja. Dr. Rose je danes izjavil, da je tekom Leninovega pogreba ome-delo na tisoče oseb. Več kot tri-sto so jih prevedli v bolnišnice.

POTRES V ČILE.

Santiago, Chile, 29. januarja. Iz severnega dela države poroča-jo, da se je tam pojavilo več po-tresnih sunkov, ki sa povzročili precejšnjo škodo.

Prebivalstvo je vse preplašeno zbežalo na prsto.

Poliplja.

Iz zbirke "Prismuk" švedskega humorista Hasse Zetterströma.

Zaspan in truden sem bil, — dan je bil vroč in soparen. Zato sem zaspan na šezloni. Zbudil sem se šele, ker me je nekdo šegetal po mojem levem kolenu, ki je za takšne reči zelo občutljivo, tako rekoč moje šegetalno koleno. Vse deli sem se in zbral in moje lepe oči so prodirno pogledale mlado, še precej elegantno in simpatično damo, oblečeno v nekakšno uniformo z žoltimi gumbi. Na vratniku pa je nosila številko.

"Oprostite", sem rekel, "takoj bom vstal, si pritrilil ovratnik, zavezal kravato, počesal prečko in si nataknil drugo lice!"

"To ni potrebno!" pravi dama. "Le kar po domače!"

"Tako-o-o? Po domače? Ne, elegant hoče biti vedno eleganten. Sicer pa samo hipec!"

"No, pa le brži!"

Oblekel sem se in jo medtem vpraševal; ona mi je odgovarjala. "No, mala, kaj pa pravzaprav želite? Ali prinašate donesek za 'Jutro', ali prihajate po mojo sliko, ali želite, da vam odstranim svoj kosler, ali pa se zadovoljite z gumbom mojega telovnika?"

"Z menoj morate na revir!"

"Revir? Kaj ne poznate sami pota? Želite naslovno knjigo? Pa kaj sploh hočete pri policiji? Bolje je, če se jej izogibate!"

"Tja vas bom peljala, odsedeti morate kazen, ker se niste oglasili pri vojaškem naboru. Jaz sem policajka, Marija Jansson, št. 136, in vas bom eskortirala!"

Gumb mojega ovratnika se je v sredi prelomil. Pustil sem, da mi ostanka padeta med srajco in trebuh, in vprašal:

"Čujte, mala, sedaj ni pust, ta je že zdavnaj minil! Sedaj pa res nimam več časa. Sicer imate pa prav čedno — obleko. Mehko blago!"

"Ne dotikajte se me! Ljubkovanje z varuhinjo javnega reda se kaznuje s šepkamo! Ne podkupujte službožne uradnice!"

"Vi pa prav resno glumite svoj ulogi! Hahaha!"

"To ni uloga! Kaj res ne veste, da je skupščina sprejela predlog o ženskih policajih?"

"Sprejela? Prokleto dolgo sem spal. In pa da nisem bil pri naboru? Saj sem vsako leto točno plačeval svoj škatni davek!"

"Sedaj pa naprej! Ne čekajte toliko! Državna pravdnica Katinka Dalströma vas bo že primerljivo ozela. Hajd sedaj!"

In sva šla prav zares. Vsi so gledali za nama. Toda nič se ni smejal. Vsi so tako resno gledali, in nekateri so policajki Mariji Jansson po vojaško salutirali. Mišli sem si: Sedaj se mi pa zares sanja! Obrne se v steno — morda pride še kaj. Marička, le dalje!

Prideva do Zabajke. Na vratih sedi starica, tudi v uniformi, in s "šingrljem" riblje po stari nožnici. Mlajša sedi v pisarni, ima enako uniformo in s povečalnim steklom preiskuje neke ponarejene menjuje in stanovanske spise. Stari državni pravdnik, sitna in brezzoba Katinka Dalströma, pa z nekakšnimi škarjami reže ploščo "pleha" in grdo gleda.

"Oprostite", pravim, "smem li za hipec domov, ker me čakajo z večerjo?"

"Po večerjo lahko pošljete v ljudsko kuhinjo! Zaprite ga!"

Zaprelo se me v samotno celico in mlado dekle je prišlo in spomnilo.

"Ste vi tudi pri policiji?" jo vprašam.

"Da, stražmojster sem in cand. jur. Kaj pa želite?"

"Gospodična stražmojster, vi ste pa res srčkani! Poznal sem deklico, ki vam je bila zelo podobna." (Pri tem sem jo objel okrog pasu, pa se ni nič preveč branila.)

"Gospodična stražmojster, samo poljubček!" (Ččččmm.) "To je privrkat, da poljubljam stražmojstra!" (Pa res ni napačna!)

"Oh, če bi kdo prišel!" zavzdihne.

"No, ga pač aretirate!" jo spomnim.

"Saj res!" se pohotno zavrže. "Sicer pa itak moja sestra pa truljira na hodniku."

"Povejte mi no", vprašam, "ali je vaš posel zažaven?"

"Vasih je, vedno ni. Včeraj sem pila pijanec, pa mi je to le naredilo." (In mi pokaže modro in no po kromolcu. Barbar jo je

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

NEKATERE ZANIMIVE AMERIŠKE ŽIVALI.

Človek srečava v Ameriki mnogo istih živali kot v Evropi. Te živali so priseljenke, ki so jih ameriški naseljenci polagoma prinesli sem iz starega kraja. Vse domače živali, kot konj, čes, domača mačka, prašič itd., so priseljenke iz starega kraja. Vrabec je prišel iz Anglije; podgana se je prikradla na ladajah. Predolg bi bil seznam vseh najnavadnejših živali, ki so si pridobile domovinsko pravico v Ameriki po njenem odkritju.

Na drugi strani pa novodošle v Ameriki srečava mnogo živali, ki so pristne ameriške domačinke in katerih on v starem kraju še nikdar ni videl. Kdor se je v starem kraju spoznal z ameriškim živalstvom potom indijanskih plovci ali ameriškim filmov bolj divje sorte, pričakuje, da bo pri najbližjem gozdu zagledal sivga medveda, volka ali gorskega leva. Kar pa je še preostalo teh stvari, so v popolni kontroli stotin državnih loveev, ki nimajo nikakega usmiljenja za te roparje. Čim se tupatam spustijo nad črede v zapadnih rečah.

Prva ameriška žival, s katero se novodošle spozna, je brezdomno "buffalo", ameriški bivol. Morda ga ne vidi živega, ampak, čim v roki preobrača prvi ameriški nikl, predno ga potroši, zagleda na rovašu groša slike te krasne živali. Časi so zdavnaj minili, ko je na milijone bivolo živelo v zapadnih prerijah. Prvi naseljenci so jih videli na stotisoče v eni čredi. Dandanes jih živi še malo čred, od katerih najbolj shovi ona v Yellowstone Park, ki je pod varstvom vlade. Velikost te krasne živali si predstavimo, ako povemo, da samec vaga povprečno 2000 funtov in samica 1200.

Izmed ameriških jelenov najdemo dva krasna zastopnika: "Moose" in "Elk". Ime tega zadnjega ni pravilno; pravo indijansko ime je "wapiti". Značilna je dolga dlaka, ki mu visi z vratu. Rogovi so dostikrat čez štiri ali pet čevljev dolgi. "Moose" je ogromen jelen in tehta do 1200 funtov. Značilni so kompaktni rogovi, podobni onim evropskega losa, in bradica, ki visi pod močno glavo. Živi ob severni meji Združenih držav in v Kanadi.

Največji predstavitelj ameriškega mačjega plemna je takozvani gorski lev ali "cougar". Najdemo ga povsod v vsem ameriškem kontinentu. Prvi naseljenci ga zvali panter, ali na zapadu je splošno znan kot gorski lev (mountain lion) ali puma. Dlaka mu je rdečkasta, belkasta pa na vratu in nogah. Izraz lica je skrajno inteligenčen, ali zvijačen. Lovi jelene, zapee in vevice, ali najbolj mu diši kak mladi "pony" in napada celo velike konje. Čim je snedel svoj plen, navadno zaspi poleg ostankov, vsled česar ga je prav lahko uloviti. Njegov krik baže usarahuje najbolj pogumna srca; tulenje sameca so pripravniki peklenemu smehu, a ono samice stokanju umijočka deteta. Jako manjša ameriška mačka je takozvani bobcat, približno 38 inč dolg in z jako kratkim repom. Dlaka te divje mačke je rmenkasto-rjava z ozkimi, podolgastimi lisami na glavi. Ko hodi na lov, zatuli divji krik ob časa do časa. Je ponočnjak in preži na svoje žrtve iz skrivališča.

Med medvedi v Združenih državah se odlikuje takozvani grizly bear. Ta velika, težka, okorna zver je povprečno devet čevljev dolga in vaga približno tisoč funtov. Živi zlasti zapadno od Dakot do Pacifika. Barva dlake je različna, od rdečkasto-rjave do sive. Vsa ta velika divjačina utegne bolj zanimati navdušene lovece, ali povprečni novodošlec jih redko srečava in njegovo pozornost utegnejo vzbujati nekatere manjše, krasne in mične živali, ki jih prvič zagleda v Ameriki. Marikatani novodošlec, hodeč po ameriških livadah in gozdovih, je dostikrat ugibal, ko je oni nevidni maček, ki mu sledi vso pot s svojim mijavkanjem. Ni bil to maček, ampak neki jako radovedni ptič, takozvani "cat-bird" (mačji ptič). Ta ptičica, približno devet inčev dolga, temne barve s črnim temenom in rdečkasto liso pod repom, opomaša s svojim klicem tannanje mlade mačice, ki se nahaja v stiski. Zjutraj in zvečer pa prijazno in melodijozno žvrgoli, in sicer tako raznovrstno, da se zdi, da oponaša petje drugih ptič. In zares, ako postane vdomečen, skuša celo ponasati glazbo, ki jo sliši doma. Cat-bird je velik prijatelj farmarja, ker žre črve, ose in žuželke.

Istočasno utegne počesati drugega zanimivega malega sosedca neko malo vervečko, imenovano chipmunk. Mirno leži ob cestah, a ob najmanjšem šumu prestrašena jo popiha v svoj brlog. Izkopava si predore pod zemljo, do 20 čevljev dolge. Dlaka rdečkasto-rjava z belo progno na hrbtu.

Popotnik utegne srečati na poti še drugo jako čudno živalico. Ako ga ob mraku pelje pot mimo kake luže, osupne ga nenkrat rjovenje, kot da bi bil v bližini kak živjani bik. Takoj se drugi enak glasovi pridružujejo prvemu solistu in začne koncert tulenih demonov. Zgodilo se je dostikrat, da novodošlec, ki si ni mogel razlagati vzrok tega peklenkega koncerta, jo je urnih nog poihnil in se ni ustavil, dokler ni pridrel do prvih hiš. Ali njegov prestrašeni beg je bil nepotreben, kajti povzročitelj tega tulenja je bila neznatna žaba, takozvani bull-frog. Njeno čudno regljanje, podobno bikovemu rjovenju, se sliši miljo in še več daleč preko vode. Bull-frog je ena izmed malo vžitnih žab in ima jako okusno meso. Nahaja se povsod v lužah od Kansasa naprej proti vzhodu.

Ako človek potuje po zapadnih puščavah, najde povsod prirejskega psa (prairie-dog). Pravzaprav ni ta živalica nikak pes, marveč glodalce, sličen marmotici. Dolgi so 15—25 inčev, debele in tršate postave, rdečkaste barve. Živi trumoma v velikih selbinah, takozvanih "prairie-dog towns", kjer si izkopavajo globoke brloge. Videti jih je povsod, ko stojijo pokonec pred svojimi luknjami kot vojak na straži. Jako sličen prirejskemu psu je takozvani ground-hog, pravcata nadloga za poljedelce, ki imajo svoje farme blizu njihovih brlogov. Mnogi ljudje v Ameriki verjamejo, da se iz obnašanja te živali začetkom spomladi daje preokrovati, kaka bo spomlad. Ako ground-hog zagleda svojo senco, čim pride na dan iz svojega prezimišča, on se povrne za nadaljnih šest tednov v svoj brlog in to pomenja, da se spomladno vreme za toliko zakasni. Seveda je to zajka.

Znan prebivalec prerij je "coyote", ki ga tupatam tudi zovejo "prairie-wolf", prirejski volk. Manjši je kot drugi volkovi in njegovo tuljenje je bolj podobno lajanju. Strahopeten je pred človekom. Živi v votlinah med skalami ali v zapuščenih brlogih, od koder ob mraku gre na lov na miši, nizke ležeča gnezda, prirejske pse in druge manjše živali. Po zimi pa se spušta tudi nad ovce in teleta v rančah.

Njegov večji bratec je sivi volk (grah-wolf ali timber-wolf), ki živi zapadno od Missisipija v pogorskih goščavah.

Med značilnimi ameriški živalmi ne smemo pozabiti na slavnega amer. smrdljivca (skunk), čigar stika se ljudje bolj bojijo kot kuge. Drugače je skunk krasna žival, približno dva čevlja dolga s krasno, dlako in velikim, krasnim repom. Dlaka je črna barve s belo lino na vratu, od koder se dva beli prog raztezata čez

hrbet. Ko se razjezi, izbrizgne iz svojih zlez neko tekočino, ki od daje močan, skoraj zadušljiv smrad.

Enaki neprijetni sosedje sta dve ameriški kači: rattle-snake in copperhead. Prva ima svoje ime iz nekkih klopotač v svojem repu. Ko je ta kača razburjena ali jezna, ji konec repa stoji pokonec in se hitro trese, povzročajoč neko klopotačje. Ki se sliši 30 do 40 korakov daleč. Kača klopotača je dolga do štirih čevljev. Živi v zapadnih ravninah in puščavah. Njen jnk je jako nevaren in utegne biti smrtonosen, ako se takoj ne uporabi primerni protistrup. Indijanci so nekdanj z njenim strukom zastrupljali osti svojih bojnih pušic. Copperhead je gad, ki redkokedaj doseže dolgotreh čevljev. Rjave je barve s temnimi lisami na hrbtu. Trikotna glava pa je bronasto-rdeča. Ta gad je eden izmed najstrupenejših in njegov pik je smrtonosen. Živi blizu vode v nenaseljenih krajih in na jugu.

Navade nekaterih živali so dale povod za mnogo pogovorov in izrazov v narečju, v čigar ozemlju so vdomečene. Tako rabijo Amerikanci frazo "playing possum", kar pomenja ležati mirno kot da je mrtev. Tej govoric je dala povod živalica — opossum, ki živi v južnih državah, in ki je dovršena igralka v tem, da zna hiliti smrt, kadar je v nevarnosti. Razne je velikosti; nekatere so majhne kot miši, druge dosega velikost mačke. Glava je dolga, gobec je špičast. Dlaka je dolga in sivkasta. Jako zvrta je ta žival. Meso večjih sort se jede; virginski opusom se smatra v južnih državah kot prvovrstna delikatesa. Živi ponoči in se hrani od žuželk, malih sesalcev in ptič.

Konečno ne smemo pozabiti na ptičica, ki je bil model za narodni grb — ameriškega orla (American eagle). Ker je njegova glava pokrita z belim perjem, daje utis plešastega orla. Doseže velikost treh čevljev in še več.

Obleke iz papirja.

Vsi, ki smo preživeli svetovno vojno, poznamo koprive in vemo, da se je v dobi pomanjkanja surovin za sukno začela izdelovati obleka iz te rastline, pozneje je bila obleka papirnata. Na tem polju so dosegli vsek Nemei, ki so se v izdelovanju surogatov sploh pokazali pravecete mojstre. Krivo bi pa bilo misliti, da je papirnata obleka prišla na svet šele tekom svetovne vojne. Zgodovina priča, da je bil papir kot oblačilno sredstvo že davno prej znan flamskemu umetniku Janu Gossaertu, živčemu v petnajstem stoletju.

Gossaert je bil pravi bohem. Nikoli ni imel denarja, da bi se nahranil in dostojno oblekel. Za njegovo bedno življenje je doznal tudi Karel V. Postavil se je Gossaertu za mecena, toda njegovo mecenstvo je obstajalo samo v tem, da je od časa do časa pozval umetnika k sebi na dvor, ga nahranil po zopet spustil na svobodo pod milo nebo, kjer se je začelo gladovanje iznova.

Nekoč je daroval Karol V. Gossaertu krasno obleko. Gossaert ki je bil kmalu zopet brez belice, je bil prisiljen obleko prodati. Prišel je čas, ko se je moral v obleki predstaviti Karlu, a ker je bil revež ves razčepan, se ni upal pred njega, boječ se, da ga ne bo mecen vprašal po obleki. Izmisli si je duhovit izhod. Napravil si je obleko iz papirja ter jo tako krasno poslikal da je bil cesar, ko se je umetnik pojavil pred njim, nepričakovano vzhien in navdušen. Dejal je, da je Gossaertova obleka najlepša, kar je kdajkoli videl na ljudeh. Ko je pozneje hotel dragoceno poslikano obleko iz papirja kupiti, pa je doznal, kako je prišlo do originalne zamisli Gossaertove ter je umetnika, obhajajoč njegovo božestvo, nagradil s veliko svoto denarja. Vrjetno je, da je Gossaert tudi to kmalu zapravil; to da zgodovina ne poroča več, kako je potem sopot prišel pred

Novi Rubens.

Nekdo je slikal, da je slavni slikar Rubens lahko z eno samo čopičev potezo izpremenil smeječ se otroški obrazek v jokajočega. "No, no, zato jaz še čopič ne rabim, marveč to lahko napravim kar s palico!" je odvrnil suhoparno.

Grof Urh in ribji tat.

Grof Urh Celjski, ki je bil v svoji okoliščini močno priljubljen, je imel navado, da je večkrat sedel pred grajskimi vrati in si je ogledoval prihajajoče in odhajajoče ljudi. Nekoč je iz gradu prišel mož, ki je bil ravno tam ukradel ribo in jo je nesel sedaj pod suknjico. Omeniti je treba, da so v tem času nosili izredno kratke suknjice in je riba izpod suknjice molela ven. Grof je ribo opazil in poklical moža nazaj rekoč: "Stišite, če mislite prihoditi, vzemite kak daljši suknjic, ali pa se zadovoljite z manjšo ribo!" ter je prestrašenega moža mirno odpustil.

Samo vdrgnite

Če trpite vseh hudobnih napadov, ki jih povzročajo bolečine v sklepih in mišicah, lahko samo vdrgnete, da se morate znebiti vseh bolečin.

Reg. U. S. Pat. Off.

Čutili boste, kako se širi toplota s svojo pomirjajočo udobnostjo po bolečih delih.

Pain Expeller bo pomagal vam kot je pomagal tisočim drugim. Ima ga vedno v lekarnah in trgovinah. 35 in 70c. Stokletnica v lekarnah.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

KOLEDAR

za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji — se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je sedaj približno \$740. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovjenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati nakazni knesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo poročati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod karnito prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravljeni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Ontim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim putem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na sadnji pošti brez neprilik.

Tudi za nabavo potnega lista — (pasa) je najpriljavneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in sosednem osamlja — so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vskomur do poljubnega kneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: izplačati le, ako naslovnik potuje.

Ved naraščajočih stroškov smo se morali odločiti prevrediti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 8%, to je po 8 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York City

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1. 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske alike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .75

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam ta alika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstve resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .80

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodostavljen. Vsebuje 239 strani, .60

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovenskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med krštnstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .40

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. Vsebuje 231 strani, .50

Jernač Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .40

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Šenoa. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na ai očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki berili zoper prevzetne graščake in junake umirali mučeniške smrti. Vsebuje 578 strani, .70

POŠTNA PROSTA

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

GOSPICA MALA

Epikal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

18

(Nadaljevanje.)

Ko je to govorila, je prišla prijateljica za roko. Obe sta bili žalostni. Obe je mučila ista misel in ista skrb. Ob štirih popoldne je pa začel lajati pes. Kmalu zatem je vstopil poštni sel. Deklici sta mu stekli nasproti. Roberta je raztrgala omot. Nasproti so se ji zasvetile besede.

— Skušajjo prestati!
— Živio! — je vzkliknila Katarina in dve solzi sta ji zdrknili po licih. Dve dolgo zadrževani solzi.
Šele potem sta čitali naprej. — Moja žena in jaz vas poljubljaj. Pridite k nam ob štirih.

Roberta se je zdržila.
— Za božjo voljo, saj je že štiri. Gotovo sta že doma. Moj Bog, kako se je zakasnila brzojavka!

— Torej pojdite tja — ji je svetovala Katarina žalostno.
— Jaz bi šla, pa ni očetova doma. Oče ima konja in voz.
— Pojdite z menoj. Jaz se peljam proti domu, in pri Plesanovih lahko izstopite.

— Da, tako bi bilo najbolje. Prisrčna hvala vam. Edinole na ta način lahko dospem pravočasno.

— Takoj bom naročila kočijaža, naj napreže.
— Hvala vam, gospodična, hvala vam. Še klobuk pokrijem, pa bom obločena.

Vsa vesela in smejoča se je zletela v sosednjo sobo.

— Torej ga ima res rada? — je premišljevala Katarina, in čudno ji je bilo pri sreči, ko je morala pritrditi temu vprašanju.

Nato je tudi sama stopila pred zrcalo ter si začela popravljati obleko.

Roberta je bila kmalu gotova.

Kmalu se je pojavila med vratmi Roberta. Njen obraz je žarel same sreče.

— Saj greste z menoj, kaj ne? — ji je rekla ter jo prišla za roko.

— Seveda grem z vami. Skupaj se bova peljali.

— Do pristave?

— Ne. Vi boste izstopili tam, kjer se zavije pot na pristavo, — je zajecala Katarina. Tako so se ji tresle roke, da ni mogla zapeti rokavice.

— Ne, ne vi morate iti z menoj. Ne samo do hiše, pač pa v hišo. Veseli bode in vsi srečni, da se bodo seznanili z vami.

— Toda, jaz jih ne poznam ... Še nikdar jim nisem bila predstavljena. To ne gre ... To ne sme biti.

— Kaj zato ... Vas bom pa jaz predstavila. Ali niste malo prej vzkliknili "živio"? Le nič ne tajite, jaz sem videla solze v vaših očeh. Niso bile solze žalosti, pač pa veselja.

— Ne, ne, — se je branila Katarina. Bledica in rdečica sta se ji izpreletavali po obrazu.

— Ne, jaz ne grem. In za božjo voljo vas prosim, nikar jim ne povejte, da sem imela solzne oči, ko ste prečitali brzojavko.

— Zakaj pa ne?

— Jokala sem, da, pa samo zastran vas. Veselilo me je, ker ste bili vi vzradoščeni. Saj ne boste povedali, kaj ne?

— Zaenkrat še ne morem obljubiti.

Medtem je bil kočijaž napregel.

Ob četrtni peti sta stopili dedki v kočijo.

— Na pristavo, — je zapovedala Roberta, ne da bi vprašala prijateljico za svet.

Voz je odrdel po kameniti cesti.

Katarinci se je skrčilo srce. Robertin predlog jo je strašno pretresel.

Torej naj gre na pristavo čestitat Albertu de Plesanu?

Rada, neskončno rada bi to storila, pa se je bala, da bi se ne mogla zadrževati. Uverjena je bila, da ne bo mogla zadrževati solza. Vedela je, da jo bodo solze izdale. Vedela je tudi, da jo vsa družina de Plesanovih sovraži.

V dobrih četrtnih ure je bil voz na mestu. Malo hišico je obdajal bukov gozdiček. Listje je bilo že vse rumeno in velo.

Katarinci se je zmešilo pred očmi.

— Stojte — je zaklicala kočijaž.

— Torej ne greste z menoj? — jo je vprašala Roberta.

— Ne.

— Zakaj pa ne? Bodite vendar tako dobri in pojdite. Ali res ne želite videti novega kandidata? in njegovo sestro Ano? Tako plemenite duše kot je ona, niste še nikdar srečali na svetu.

— Vem, da je dobra. In kar je storila za svojega brata, je neizmerno lepo.

— No, pa ji sami povejte. Dobro se ji bo zdelo.

— Ne vem ... Si bom premislila.

— Nikar ne uganjajte komedij. Kakšni sosedje pa ste? Če sosed te bo sosed čestital, kdo mu bo?

— Mislite, da bi se res spodobilo?

— Seveda bi se ... To mora biti.

Katarina je začela omahovati. Nobenega izgovora si ni mogla izmisliti, nobenega dokaza ni mogla navesti.

Z eno nogo je bila že stopila na cesto.

Tako stojič je zaslišala v gozdu govorjenje. Trenutek pozneje se je pojavila na ovinku vsa Plesanova rodbina.

Prvi je bil Albert, poleg njega sestra, za njima pa mati in deklica Marijana. Vsi so obstali kot vkovani. Vsi so uprli svoje oči v gospico Malo.

— Domov — je zapovedala kočijaž in poljubila Roberta.

Poljubila jo je na malo ranico na desnem senu in upanju in prepričanju, da jo bo tudi Albert poljubil na dotično mesto.

Ko je dospela domov, je že mrak legal na zemljo.

Deseto poglavje.

Na pristavi je bilo jako veselo. Celo mati, ki se zadnja leta ni nikdar smejala, je postala razposajena kot mlado dekle. Neprestano je objemala svojega sina in ga poljubovala. Navzoč je bil tudi Robertin oče, ki je dal mlademu kandidatu v dar lep fotografski aparat.

Mladenič je bil daru neizmerno vesel. Sam pri sebi je sklenil, da bo fotografiral sestro, predno odide za vedno v samostan, pa tudi silke svoje rojstne hiše je hotel imeti.

Toda s tem je bila težava.

— Ali znate fotografirati? — je vprašal Roberto. — Vikala sta se izza onega časa, ko sta se pričela ljubiti.
— Ne znam — je odvrnila.
— Dobro, — vas bom jaz naučil.
— Potem, ko boste znali, boste šli v grad fotografirat kapele, sobe, dvorice, hleve in vse.
— Brez skrbi bodite. Poln koš fotografij vam bom prinesla samo če hočete.

(Dalje prihodnjia.)

Človek in ravnotežje v prirodi.

Povojne krize so prepuščale poleg gospodarskih tudi vse druge krize, da vsi narodi predstavljajo eno skupno družino, da katastrofa enega naroda povzroča sunkne tudi v življenju mnogih drugih. Polagoma je ostala medsebojna odvisnost, ki je ni mogoče odstraniti, ne da bi čutili posledice vsi člani skupnosti. Isto je tudi v prirodi. Oko biologa vidi povsod to harmonijo, med živalmi in rastlinami, ki je tem popolnejša, ker je rezultat tisočletnega razvoja; ona je tudi bolj komplicirana in zato zadostuje minimalna kršitev, da nastopijo nepričakovane dalekosežne posledice. Za vsako žuželko je narava ustvarila določeno število rastlin, od katerih se hrani. Z druga strani pa so določene ptice, ki uničujejo te žuželke, da se preveč ne razmnože. Toda tudi število ptic ne sme preokračiti gotove norme; ako se razmnože preveč, jih požirajo roparice tako dolgo, da je njihovo število zopet minimalno. In niti ptice-roparice, ki sicer nimajo naravnih sovražnikov, niso neomejene v svojem razvoju. Ako jih je preveč, uničijo preveliko število ptic in drugih živali in posledica je, da začne stradati in izumirati dokler ne dosežejo števila, ki ne krši harmonije v prirodi. Stoletja so uravnavala medsebojno razmerje in harmonija v prirodi se nadaljuje avtomatično.

Da bi ilustriral komplicirano medsebojno razmerje v prirodi, nabaja Darwin ta-le slučaj: blagostanje prebivalstva nekega okraja na Angliškem je odvisno od števila maček. Zato ker se prebivalstvo peča z živinorejo, Krave se hranijo z deteljo, ki raste na njivi. Detela dozori in rodi plod, ki se osnuje dobro samo s pomočjo posebnih vrste žuželke. Te žuželke so priključena hrana miškega rodu, ki ga zopet zatirajo in preganjajo mačke. Več maček pomeni manj miši in več žuželk. Posledica je, da se detelja bolj razplodi, da imajo krave več krme in ljudje večje blagostanje. Skozi tisočletja je bila harmonija v prirodi nedotaknjena, dokler nista priroda ustvarila neposlužnega bitja — človeka. On je edina tvorba, ki s svojim razvitim razumom posega v naravne zakone, ne priznava njene večne harmonije in skuša s svojo stvarnico ead obdržati, da bi mu služila. To je človeška kultura, to je boj a prirodo, boj za kršitev njene harmonije. Človek hoče uvesti nov red, ki bi ugajal in odgovarjal njegovim zahtevam. V starih spisih nahajamo popisovanje harmonije v nekdanji Ameriki. Danes ni tam o nji nobenega sledu več. Isto se je zgodilo tudi v Evropi. Ta del zemlje spada večinoma v takozvani hriboviti pas zemeljske oble, ki sega tudi v Azijo, kjer so gore še dandanes nedotaknjene. Kultura Evropejcev je najprej uničila pragozdove in s tem izpodkopala temelj prirodne harmonije v Evropi. Nadomestila jo je novo povsod jer zmesla rastline in živali, ki so ji koristne. druge pa je iztrebila.

Mnogo vrst živali se ima zahvaliti človeku, da ne živi več. Tako je bila moreška krava manust, ki si jo našli leta 1741 v Bejingovem morju kmalu potem iztrebljena. Bivoli, medvedi, volkovi, jeleni in druge divje živali, ki so bile nekdanj dika pragozdov, so danes že dolgo zelo redke. Zanimivi so zavedni poskusi človeka, ki hoče z razvrstitvijo živali spremeniti ravnotežje v prirodi in svojo korist. Tu se najbolje vidi, kako komplicirano je to ravnotežje in kako riskantno so poskusi, da se spremenijo. V Avstraliji ni bilo divjih zajcev. Zanesli so jih tja in kmalu so se razmno-

žili tako, da imajo lovci sedaj o-bilo posla. Ker pa v teh krajih zajci niso imeli naravnih sovražnikov (lisic, roparic), so se tako razmnožili, da so se jih ljudje začeli bati. Kamor se je človek obrnil, so skakali zajci okrog njega, grizli in uničevali so zelenjavo in žito. Puška že ni več zadostovala, da jih iztrebi. Morali so dvigniti na noge vse prebivalstvo, ki se je spravilo na zajce s strupom in pastjo. Šele na ta način so jih ukrotili. Na otoku Martinik je prebivalstvo strašno trpe-lo radi strupenih kač. Prinesli so iz Afrike ptico, ki je naraven kačji sovražnik. Ptica pa se ni mogla akimatizirati. Zato so si morali pomagati z drugim kačjim sovražnikom, faraonovo miško, ki je sicer iztrebil kače, pa je sam postal preveč nadležen. Pet parov teh roparic so odpeljali na otok Jamaica proti polhom, ki so zelo škodovali plantacijam. Po 10 letih so bili polhi docela iztrebljeni, toda gostje so se spravili na piščeta, kokoši, mačke in druge domače živali. Iztrebili so mnogo koristnih živali tudi v naravi in se razmnožili tako, da jih je moralo prestrašeno prebivalstvo pobijati z vsemi mogočimi sredstvi.

Strahovita velemestna propalost.

Dunajsko časopisje razpravlja o škandalu, ki ga je razkrila policija in ki je celo za dunajsko rahločutno publiko nekaj grozotnega. V notranjem mestu je imela elegantno stanovanje neka ženska, ki se je imenovala Edit Cadve in se je izdajala za učiteljico modernih jezikov. Pod to pretpetvo je izvajala k sebi otroke manj premožnih starišev, ki jim je obljubovala, da jih bo zastopaj poučevala. Kakšno je bilo to "poučevanje", je sedaj v strahoviti luči pokazala policijska preiskava. Brezsrčna ženska je namreč zaupane ji otroke zlorabljala v perversne namene. Proti visoki vstopnini so smeli prisostvovati njenemu "pouku" tudi tuji ljudje, ki jih je otrokom predstavljala za šolske nadzornike in nadzorice, za uradnike prosvetnega ministrstva itd. In vpricho teh je potem vpričarjala s svojimi nesrečnimi žrtvami prave sadiščne orgije. Pod najrazličnejši pretpetvami je otroke strahovito mučila in jih pretepala z nalašč za to pripravljenimi mučilnimi instrumenti. Najhujše je pri tem trpelo neko 12-letno dekletce, ki ga je učiteljica pred letom dni adoptirala in ki zato ni moglo nikomur po-tožiti svojih muk.

Te bestialno početje je uganjala Cadve nad pol leta. Šele koncem preteklega meseca je mati enega izmed prizadetih otrok javila stvar policiji. Uvedene poizvedbe so kmalu razkrile zločin in Cadve je bila aretirana. Na policiji je izjavila, da je njeno pravo ime Kadinec in da je rodila iz Istre. Pristojna pa je baje v Pariz, ker je bila svojčas poročena s Parižanom Rosza, od katerega pa se je pozneje ločila.

Razum Kadinecve je bil aretiran v pondeljek zvečer še trgovec s preproganek Paul Kotany z neko žensko. Oba sta bila redna gosta pri orgijah in sta pomagala zločinki pri vabljenju drugih obiskovalcev in tudi pri iskanju novih žrtv. Policija sedaj marljivo išče, da ugotovi še druge goste in sokrivce. V pomoč ji je pri tem dnevnik, v katerega je Kadinecva beležila svoje obiske in smeeke, ki so jih plačali kot vstopnino. Seveda pa je večina

teh imen nepravih, tako da je delo policije precej težko. Do sedaj je ugotovila že pet oseb iz takozvane boljše dunajske družbe; med njimi je tudi neki docent na medicinski fakulteti dunajske univerze.

Razkritje tega ogabnega zločina početja, ki v kričici luči kaže velemestno propalost, vzbuja po Dunaju pa tudi drugod ogromno senzacijo.

NINČIČ IN PAŠIČ PRI PAPEŽU

Rim, Italija, 29. januarja. — Papež je sprejel v avdienci jugoslovanskega ministrskega pred-sednika Pašiča in zunanjega ministra Ninčiča.

Po kratkem razgovoru je podelil obema papeški blagoslov.

Rad bi zvedel, kje se nahaja JOE NAPAST. Pred tremi meseci mi je pisal iz Clevelanda, Ohio, in jaz sem mu odgovoril, pa mi je prišlo pismo nazaj z denarno nakaznico (Money Order), katero sem mu bil poslal. Ako kateri izmed rojakov ve za njegov naslov, naj ga mi blagovoli naznani, ali naj se mi sam oglasi, ker je v njegovo korist. — Tudi bi rad zvedel, kje se nahaja AGNES FABIANČIČ. Pisala mi je iz Clevelanda 15. novembra. Pisal sem ji dve pismi, pa obe sta prišli nazaj, ker ju pošta ni mogla dostaviti. Ker ji imam važne stvari sporočiti za njeno korist, prosim cenjene ro-jake, da jo opozorijo na ta oglas, da se mi takoj javi. — John Pintar, Box 195, Holloway, Ohio. (30-31-1)

Vsak poveč bi moral imeti novo izdajo "PSMARICA GLAZBENE MATICE" Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovejših pesmi s notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA" 92 Cortlandt St., New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZALA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovanja izdaja.

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St.

New York City, N. Y.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

Izšel je

"Slovensko-Amerikanski Koledar"

za leto 1924.

Knjiga je smatvena, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

2. februarja: La Savole, Havre; Majestic, Cherbourg.
5. februarja: Canopic, Cherbourg in Hamburg.
6. februarja: Paris, Havre; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.
7. februarja: America, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
8. februarja: New Amsterdam, Boulogne.
14. februarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
16. februarja: Berengaria, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Duilio, Genoa.
19. februarja: Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg.
20. februarja: Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg.
23. februarja: Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Mongolia, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.
27. februarja: Suffren, Havre; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.

1. marca: Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
1. marca: La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Andania, Cherbourg.
4. marca: Stuttgart, Bremen.

5. marca: Veendam, Boulogne.
6. marca: Thüringia, Hamburg.
8. marca: George Washington, Cherbourg; Bremen; Berengaria, Cherbourg; Colombo, Genoa.
11. marca: Pres. Wilson, Trst; Chicago, Havre; Canopic, Cherbourg, Hamburg.
12. marca: Paris, Havre; America, Cherbourg, Bremen.
15. marca: Aquitania, Cherbourg; Orduna, Cherbourg; Orduna, Cherbourg, Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.
18. marca: Bremen, Bremen.
20. marca: Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
22. marca: Levantur, Cherbourg; Olympie, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.
26. marca: Martha Washington, Trst.
27. marca: Duilio, Genoa.
29. marca: La Savole, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Andania, Cherbourg.

2. aprila: Berengaria, Cherbourg.

2. februarja: La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Andania, Cherbourg.

4. marca: Stuttgart, Bremen.

5. marca: Veendam, Boulogne.

6. marca: Thüringia, Hamburg.

8. marca: George Washington, Cherbourg; Bremen; Berengaria, Cherbourg; Colombo, Genoa.

11. marca: Pres. Wilson, Trst; Chicago, Havre; Canopic, Cherbourg, Hamburg.

12. marca: Paris, Havre; America, Cherbourg, Bremen.

15. marca: Aquitania, Cherbourg; Orduna, Cherbourg; Orduna, Cherbourg, Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.

18. marca: Bremen, Bremen.

20. marca: Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

22. marca: Levantur, Cherbourg; Olympie, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.

26. marca: Martha Washington, Trst.

27. marca: Duilio, Genoa.

29. marca: La Savole, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Andania, Cherbourg.

2. aprila: Berengaria, Cherbourg.

2. februarja: La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Andania, Cherbourg.

4. marca: Stuttgart, Bremen.

5. marca: Veendam, Boulogne.

6. marca: Thüringia, Hamburg.

8. marca: George Washington, Cherbourg; Bremen; Berengaria, Cherbourg; Colombo, Genoa.

11. marca: Pres. Wilson, Trst; Chicago, Havre; Canopic, Cherbourg, Hamburg.

12. marca: Paris, Havre; America, Cherbourg, Bremen.

15. marca: Aquitania, Cherbourg; Orduna, Cherbourg; Orduna, Cherbourg, Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.

18. marca: Bremen, Bremen.

20. marca: Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

22. marca: Levantur, Cherbourg; Olympie, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.

26. marca: Martha Washington, Trst.

27. marca: Duilio, Genoa.

29. marca: La Savole, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Andania, Cherbourg.

2. aprila: Berengaria, Cherbourg.

2. februarja: La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Andania, Cherbourg.

4. marca: Stuttgart, Bremen.

5. marca: Veendam, Boulogne.

6. marca: Thüringia, Hamburg.

8. marca: George Washington, Cherbourg; Bremen; Berengaria, Cherbourg; Colombo, Genoa.

11. marca: Pres. Wilson, Trst; Chicago, Havre; Canopic, Cherbourg, Hamburg.

12. marca: Paris, Havre; America, Cherbourg, Bremen.

15. marca: Aquitania, Cherbourg; Orduna, Cherbourg; Orduna, Cherbourg, Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.

18. marca: Bremen, Bremen.

20. marca: Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

22. marca: Levantur, Cherbourg; Olympie, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.

26. marca: Martha Washington, Trst.

27. marca: Duilio, Genoa.

29. marca: La Savole, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Andania, Cherbourg.

2. aprila: Berengaria, Cherbourg.

2. februarja: La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Andania, Cherbourg.

4. marca: Stuttgart, Bremen.

5. marca: Veendam, Boulogne.

HOLLAND AMERICA LINE

Kratka in direktna črta preko Rotterdamu za iz vseh strani JUGOSLAVIJE

Nedeljska odplutja. Največje udobnosti.

Mi vam bomo preskrbeli potrebne listine (affidavit za vdravanje). Naši uradniki se urigajo za vse ter vse urede za potnika, dokler ne dosepe na določeno mesto.

Cene in seznam odplutve se pošlje vsakomur na zahtevo.

Za prostoro na parnikih in vse potrebne listine pišite lokalnemu agentu ali na

HOLLAND AMERICA LINE

24 State Street New York

2. februarja: La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Andania, Cherbourg.